

tengelye körül forgott, miközben legerőteljesebb motívumai a racionális észjárás, a moralitás parancsa és a szeretet hatalma volt. Verselése ebből adódóan erősen gondolati töltésű, egyszerre konkrét és fogalmi, ám a konkrétumok mögül mindig fölsejlik a visszafogott, szemérmes érzelmesség. Jánosi érzelmei nem kiáradók, de inspirálók és lendületet adnak a konkrét vagy fogalmi versbeszédnek. E visszafogott érzelem egyfajta lelki fedezet arra nézve, hogy a költő csakis a valóságnak a maga bensejében kialakult képét adja vissza, és pedig abszolút hitelesen. Verseiben ritkán jutott önálló szerep az érzelemnek, az csak a valóság átéltségének hitelesítője; annak jele, hogy a lírai szubjektum a maga érzékeny receptoraival csakugyan magába itta a valóság képét, és úgy sugározza vissza, hogy közben önmaga lelki gazdagságát is hozzáadja.

Versbeszéde – a vers hivatásáról vallott fölfogásának megfelelően – kimondó, megnevező, de alig-alig képszerű. A költő a vers emberjobbitó, léleknevelő, pedagógiai hivatásához illőn szól, ám sosem prelegált vagy szónokolt. A versglóbusz sajátos műfaji viszonyai között meggyőzni akart; retorikája ennek megfelelően a meggyőzést, a példaadást szolgálta. Mintha valamennyi darabja eszméltető, fölismertető hatású volna, ezért versmondatai között igen sok a kérdő, az óhajtó és a fölszólító mondat, miközben szövege igazán sosem szárnyal föl, rendre a földi dolgok, az emberi hivatások szintjén marad: „Nekünk mindig fontosabb volt / szikrányi létünk fölmentése, mint tetteink / múltónak hitt, csöpp földrengése” (*Létünk mentése*).

Formai tekintetben legtöbb darabja belső ritmusú, gondolati dinamikájú, a motívumok által lüktetésbe hozott szabad vers, amelyben a tartalmi és a formai elemek együttes rezgése hozott létre izgalmas ritmust. Rövidebb darabjaiban azonban szívesen alkalmazta a magyaros, ütemező alakzatot: „Neked is sűg, nekem is sűg / ez a földi élet, / akármilyen gondolat jó / én már sose félek. (...) // Megvan most már minden szavam / fűre, fára, lányra, / elvilágít szembogaram / sötét éjszakába” (*Ezredvégi nóta*).

Kétségtelen, nagy öröm, hogy legalább születésének 70. évfordulójára, a maga grafikáival illusztrálva megjelenhettek János András versei, ám annál szomorúbb, hogy ez a hetvenegyhány vers csupán, – ámbár sokatmondó – jelzés, mivé lehetett volna, ha hosszabb földi alkotói pálya adatik meg neki. De így is, a félbe-szerbe maradt költői életmű is példázatos abban az értelemben, ahogyan a maga hivatásáról szól: „Szolgának születtem, nehéz szolgálatra: / gyógyírt adni bánatra, / s hinni tanítani a hitelent” (*Ébredés*).

(Jánosi András: *Vedd észre, hogy épp most vagy boldog. Verseik. Budapest, Hungarovox Kiadó, 2018. 134 p.*)

Wernke Bernát

maró lobogatként

...bármily rettenet fedi is, e
betörő feketébe fellegülő
júniusi eget, ...Péterből buggyan
bársonyos zuhatagba, az epedő
pattanat, hogy 29-én – mutasson
dicsó körképet – mosolyogtatva, a
már érett gabona (e sok alkalmi
forratag, az őszi árpát, már magtárba
hajtotta, pazarban) ...hisz a mai nap
mámoríthatta, maró lobogatként,
gazdát, s lovat – akkortájt aratásra...
most géppel kelnek hozzá, sokkal
kevesebben, a kényelmesedettek... de
nekünk tükröződik, ezer éves
történelmünk... bár így lenne, mindenkiben...
...kik elfelejtik, seregülő újra torkulóba,
a most Péter léptette, magasztos perceinket,
fel-felidézve, az
érkező napok,
sűrűjébe...

*Esztergom, 2018. esztendő június
havának huszonkilencedik napján*

vízi rengetegben

...végre,
partra ért hűsége, a
fecsegő hullámok örök létét,
türelméből
számúzve...
meglehet, hogy ez már, új élte, a
szárazföldi köpönyegével
fedetten... s a
kutakba rekedt hevek, mik kísérnek, e
vízi rengetegbe, megintbe köröződnek
reménytelen... s hintegetük marad, a
visszatért fakult foltjaiba
hullatva... s majd
akkorra, mikor a hajó megint ugratagaiba
kap, a lombozódó taréjokban, s telt zörejek
viszik, a szokott zúgó kergetegekbe, lég
szelével, most már pihentetve, a földön
sokat látott, érzett, szemeiben, a történeteket
visszapergetve, ide a kietlenséget lehelt,
nedves végtelenben...